

Νηστεία καὶ Σαρανταλείτουργο τῶν Χριστουγέννων

1. Ἡ περίοδος τῆς Νηστείας τῶν Χριστουγέννων ἀρχίζει τὴν 15ην Νοεμβρίου (τὴν ἐπομένη τῆς Ἑορτῆς τοῦ Ἁγίου Φιλίππου, 14ην Νοεμβρίου), καὶ λήγει τὴν 24ην Δεκεμβρίου.
  2. Κατὰ τὴν περίοδο αὐτὴν Δευτέρα, Τετάρτη καὶ Παρασκευή τηρεῖται νηστεία (ἀνέλαιος τροφή), τὶς δὲ ἄλλες ἡμέρες γίνεται κατάλυσις ἰχθύος.
  3. Ἐκ Παραδόσεως, κατὰ τὴν περίοδο αὐτὴν ἀρχίζει ἡ κατάλυσις ἰχθύος ἀπὸ τὰ Εἰσόδια τῆς Θεοτόκου (21ην Νοεμβρίου) καὶ λήγει τοῦ Ἁγίου Σπυριδῶνος (12ην Δεκεμβρίου).
  4. Τὴν παραμονὴ τῶν Χριστουγέννων (24ην Δεκεμβρίου) τηρεῖται ξηροφαγία, ἐκτὸς ἐὰν ἡ παραμονὴ συμπέσῃ Σάββατο ἢ Κυριακὴ, ὅποτε γίνεται κατάλυσις ἐλαίου, οἴνου καὶ θαλασσινῶν, ἐκτὸς ἰχθύος.
  5. Τὴν ἡμέρα τῆς Ἑορτῆς τῶν Χριστουγέννων γίνεται κατάλυσις εἰς πάντα, ὅποιαδήποτε ἡμέρα καὶ ἂν τύχῃ.
  6. Ὑπάρχει παράλληλος Παράδοσις, μαρτυρουμένη, ὅτι ἡ κατάλυσις ἰχθύος ἐκτείνεται καὶ μέχρι τῆς μνήμης τοῦ Ἁγίου Προφῆ του Δανιὴλ καὶ τῶν Τριῶν Παίδων (17ην Δεκεμβρίου), ἐφ' ὅσον κατὰ τὴν ἀρχαία τάξι ἡ Νηστεία τῶν Χριστουγέννων διαρκοῦσε μόνον ἑπτὰ ἡμέρες (18-24 Δεκεμβρίου).
  7. Ἐπίσης, ὑφίσταται παράλληλος Παράδοσις, ἀρκούντως μαρτυρουμένη, ὅτι κατάλυσις ἰχθύος γίνεται μόνον Σάββατο καὶ Κυριακὴ, ἡ ὁποία ἀρχικῶς ἐφαρμοζόταν ὡς αὐστηροτέρα τάξις Μοναχικῶν Τυπικῶν καὶ πάλιν ὅμως ὄχι καθολικῶς.
  8. Οἱ δύο ἀνωτέρω περιπτώσεις παραλλήλων πράξεων ὑπῆρχαν πάντοτε στὴν ζωὴ τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας, ἐπαφίετο δὲ — «ἐξ ἀγράφου ἐκκλησιαστικῆς παραδόσεως» — στὴν φιλόφρονος διάκρισι καὶ τὴν ποιμαντικὴ εὐθύνη τῶν πνευματικῶν Πατέρων νὰ ἐξοικονομήσουν τὰ εὐσεβῆ τέκνα τους ἐπὶ τὸ αὐστηρότερον ἢ τὸ ἐπιεικέστερον, ἀναλόγως τῶν ψυχικῶν καὶ σωματικῶν δυνάμεών τους.
  9. Στὴν δυνατότητα τῆς διακριτικῆς αὐτῆς εὐχέρειας ἀναφέρεται τόσον ὁ Ἅγιος Ἰωάννης Δαμασκηνός, ὅταν τονίζῃ ρητῶς, ὅτι στὰ ζητήματα νηστείας «πειθαρχεῖν μᾶλλον τοῖς τὴν προεδρίαν καὶ τὴν οἰκονομίαν τοῦ λόγου πεπιστευμένοις», ὅσον καὶ ἡ συνελθοῦσα Ἐνδημοῦσα Σύνοδος ἐπὶ Πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως Λουκᾶ Χρυσοβέργη (ΙΒ αἰ.), ἡ ὁποία θεσμοθέτησε τὴν Νηστεία τῶν Χριστουγέννων (καὶ τῆς Κοιμήσεως Θεοτόκου) καὶ παρέσχε εὐρυτάτη κανονικὴ ἐξουσιοδότησι στοὺς κατὰ τόπους Ἐπισκόπους γιὰ τὴν ἐφαρμογὴ ἐκκλησιαστικῆς οἰκονομίας, ὅταν παρίστατο ἀνάγκη: «εἰ δὲ καταλύσαι διὰ σωματικὴν ἀσθένειαν ἀναγκαζόμεθα, ἐκ προτροπῆς ἐπισκοπικῆς αἰ δηλωθεῖσαι ἡμέραι τῶν νηστειῶν στενοχωρηθῆσονται (συντομευθήσονται)· ὅτι καὶ τοῦτο δέδοκται ἐξ ἀγράφου ἐκκλησιαστικῆς παραδόσεως».
  10. Ἐὰν ὁ Ἀρχιερεὺς δὲν ἔχῃ προεξαγγεῖλει δημοσίως στὴν Δικαιοδοσίαν του, ἢ ὁ Ἐφημέριος στὴν Ἑνορία του, τὴν τηρητέα τάξιν νηστείας κατὰ τὴν περίοδο τῆς Ἁγίας Τεσσαρακοστῆς τῶν Χριστουγέννων, ὅσον ἀφορᾷ εἰδικῶς γιὰ τὴν κατάλυσι ἢ μὴ ἰχθύος ἀπὸ ὅλους τὴν Τρίτη καὶ Πέμπτη, μέχρι τῆς 17ης Δεκεμβρίου, οἱ εὐσεβεῖς ὀφείλουν νὰ συμβουλευθοῦν σχετικῶς τὸν πνευματικὸν τους Πατέρα καὶ μὲ ἐμπιστοσύνη νὰ ἐφαρμόσουν τὴν ἐντολήν του, ὅπως προστάσσουν οἱ Ἅγιοι: «χωρὶς Ἐπισκόπου μηδὲν ποιεῖτε», «ἄνευ τοῦ Ἐπισκόπου μηδὲν πράσσετε».
- Ἡ νηστεία ὅμως κατὰ τὴν ὑπόδειξιν τοῦ Κυρίου μας ἔχει νόημα, ὅταν συνδυάζεται μὲ προσευχὴ καὶ ἐλεημοσύνη. Γιὰ τὸ λόγο αὐτό, ἡ Ἐκκλησία μὲ τὴν ἔναρξιν τῆς νηστείας μᾶς προσκαλεῖ σὲ ἐντονότερη λειτουργικὴ ζωὴ καὶ ἀγαθοεργία.
- Ἔτσι, ἡ ἐκκλησιαστικὴ παράδοσις προβλέπει γιὰ τὴν περίοδο αὐτὴ τὴν καθημερινὴν -ἂν οἱ συνθήκες τὸ ἐπιτρέπουν- τέλεση τῆς Θείας Λειτουργίας, τὴν τέλεση δηλαδὴ σαρανταλείτουργου.

ΣΥΝΕΧΙΖΕΤΑΙ

ΣΑΡΑΝΤΑΛΕΙΤΟΥΡΓΟ ΣΤΟ ΑΓΙΟΝ ΟΡΟΣ ἐπικοινωνήστε μὲ τοὺς νεωκόρους τοῦ Ναοῦ μας.